

Інформування дітей 6–11 років про ризики, пов'язані з мінами та вибухонебезпечними залишками війни (ІНРМ)

Виконавець: **DRC**

Дізнайся більше

сайт
stopmina.dk

+380 50 399 01 59

реєстрація
на онлайн-сесію

Гаряча лінія допомоги
постраждалим
від вибухонебезпечних
предметів

Виконавець: **DRC**

№	ЗМІСТ СЕСІЇ	ІЛЮСТРАЦІЯ СЛАЙДА
1.	Вступне слово Знайомство/представлення інструктора/-ки (або інструкторів) з дитячою аудиторією або класом, вік яких становить 6-11 років. Мета заняття: Надати учням початкової школи базові знання про загрози, які містять у собі міни та інші вибухонебезпечні предмети, та ознайомити учасників заняття з основними правилами безпечної поведінки, якщо дитина побачила вибухонебезпечний предмет. Для дітей цієї вікової категорії вступне слово має бути надано та адаптовано у зрозумілій формі. Наприклад: «Я – інструктор/-ка (представитися, якщо аудиторія незнайома), і сьогодні я тут, щоб ми з вами навчилися правил безпечної поведінки і не постраждали від вибухонебезпечних предметів та не потрапили у небезпечні ситуації. Тривалість заняття для вікової категорії діти 6-11 років: 30-40 хвилин.	 Інформування дітей 6-11 років про ризики, пов'язані з мінами та вибухонебезпечними залишками війни (ІНРМ) — DRC
2.	Моделювання ситуації Сьогодні я/ми розкажу/-емо вам дуже цікаву та повчальну історію, яка трапилася з друзями. У селі Ромашкіному жили друзі: дівчинка Катруся, хлопчики Максим та Артем. Усе в них було добре, вони ходили разом до школи та гралися на майданчику, ходили на прогулянки. Але одного разу в їхньому селі почалися бойові дії. На вулиці було дуже лячно перебувати, бо всюди було чутно вибухи та постріли. Отже, всі мешканці села Ромашкіного були налякані та ховалися в безпечних місцях – підвалах та сховищах. Діти були дуже схвильовані, але дорослі заспокоювали їх і казали, що все буде добре та скоро це все закінчиться. Запитайте дітей: - Діти, а ви знаєте, яке місце під час обстрілів безпечне? (укриття, підвал, приміщення без вікон, метро, парковка для великих міст, а взагалі, чим нижче – тим краще). - Чому не можна перебувати на відкритій місцевості? (тому що це небезпечно, може потрапити уламок або частина боєприпаса, може бути пошкодження від інших руйнувань навкруги). - Чому треба ховатися якнайнижче? (щоб уникнути травмування та пошкоджень від боєприпасів та їхніх уламків під час обстрілу або вибухів). - Що потрібно/необхідно мати із собою у місці, де ховаєшся від обстрілів? (вода, їжа, документи, теплі речі, ліхтарик, батарейки, домашні улюбленці, іграшку/-ки, свисток, інструменти – наприклад, лопата).	 Бережи себе, бережи інших!
3.	Моделювання ситуації. Розповідь про бойові дії І, звичайно, так і сталося. Бойові дії закінчилися, на вулицях знову стало безпечно і тихо, діти знову пішли до школи, а дорослі – на роботу.	
4.	Моделювання ситуації. Попередження від батьків Одного разу мама Катрусі покликала дівчинку поговорити про дуже важливі речі. Мама розповіла Катрусі, що місця, де були (базувалися) військові, велися бойові дії, є дуже небезпечними: там можуть бути вибухонебезпечні предмети, а ще такі місця можуть бути позначені попереджувальними знаками. Мама розповіла Катрусі, який вигляд мають такі знаки, і якщо Катруся побачить такий знак, в жодному разі не можна за нього заходити, чіпати, а тим більше гуляти чи гратися в такому місці. Треба негайно розвернутися й піти звідти, та сповістити дорослих про те, що	

	побачив/-ла або побачили твої друзі. УВАГА! Якщо інструктор/-ка знає, що у групі є діти, у яких немає батьків, використовуйте інший контекст, – розповіла вчителька, вихователька, сестра, тітка, хрещена тощо. (Дуже важливо не травмувати дитину/дітей під час проведення сесії)	
5.	Моделювання ситуації. Небезпечні ігри	
	Після бойових дій залишилися місця, де раніше базувалися військові. Максим з Артемом чули про це та дуже хотіли туди потрапити. Й одного разу діти вирушили до місця, де був покинутий блокпост. Хлопчики також покликали на прогулянку Катруся. Діти були в захваті від своєї ідеї та в дуже гарному настрої вирушили до місця, де планували пограти у «справжніх» військових. І ось друзі підійшли вже близько до покинутого блокпосту та побачили, що це місце огорожене бетонними блоками.	
6.	Моделювання ситуації. Відвідування районів, де є забруднення вибухонебезпечними предметами	
	Хлопчики навіть не звернули уваги на знаки, що стояли попереду, але Катруся негайно зупинилася й відразу пригадала ту саму розмову, в якій мама розповідала їй, що саме такі знаки встановлюють у тих місцях, де є вибухонебезпечні предмети, і там не можна перебувати та треба негайно піти звідти, а також не можна гратися там, де були військові та велися бойові дії. Катруся одразу поклікала хлопців і переказала їм все, що розповідала їй мама (або інша людина, згідно зі сценарієм історії): що знак означає – це місце дуже небезпечне, і вони мають негайно піти звідти. Хлопці розсміялися і сказали, що нікуди вони не підуть та що вони достатньо дорослі, щоб самостійно вирішувати, що їм робити. Максим з Артемом перестрибнули бетонні блоки і пішли ближче до військових укріплень. Катруся засмутилася, образилася на хлопців та пішла звідти. Запитайте дітей, а потім обговоріть це з ними: - Як ви вважаєте, чи Максим з Артемом вчинили правильно? - Якщо так, то чому? - Якщо ні, то чому?	
7.	Моделювання ситуації. Збір предметів	
	Хлопці встигли зробити лише декілька кроків, як побачили перед собою дуже цікавий величезний металевий предмет, який стирчав із землі та був схожий на боєприпас. Хлопці були вкрай здивовані й зацікавлені цією знахідкою. Запитайте у дітей, а потім обговоріть цю ситуацію з ними: - Як ви вважаєте, чи Максим з Артемом вчинили правильно? - Якщо так, то чому? - Якщо ні, то чому?	
	Без зволікання хлопці почали тягнути боєприпас, який стирчав із землі. Запитайте у дітей: «Діти, як ви вважаєте?»: - Чи можна торкатися незнайомих і ймовірно небезпечних предметів? - Якщо так, то чому? - Якщо ні, то чому?	

	Та щойно вони почали його рухати й пересувати – боєприпас вибухнув. Вибуховою хвилею хлопців відкинуло вбік. Їх було сильно травмовано. Хлопці постраждали та стали кричати й кликати на допомогу.	
8.	Моделювання ситуації. Реакція на вибух	
	У цей час Катруся відійшла ще не так далеко від місця, де були хлопці. Тому вона змогла почути гучний вибух. Вона почала хвилюватися, що трапилося щось страшне. Вона побігла в напрямку того місця, звідки пролунав вибух. Вона згадала, що найімовірніше там перебувають її друзі Максим та Артем. З безпечної території (з безпечної відстані, не заходячи на небезпечну територію, огорожену знаками) Катруся змогла побачити своїх друзів, які лежали на землі. Вона бачила, що вони сильно поранені та їм терміново потрібна допомога. Катруся дуже розгубилася, бо була не впевнена, як краще вчинити та діяти в цій ситуації, як допомогти хлопцям. І вона вирішила бігти назад до селища та кликати на допомогу дорослих.	
	Катруся побігла додому і розповіла своїм батькам про те, що сталося. Батьки заспокоїли дівчинку та підтримали її, сказали їй, що вона вчинила правильно та допомогла своїм друзям, дотримуючись правил безпечної поведінки, та запевнили її, що вони викличуть необхідні служби і організують допомогу. УВАГА! Якщо інструктор/-ка знає, що у групі/класі є діти, у кого немає батьків, будь ласка, використовуйте інший контекст (вчителі, близькі, старший брат, родичі, хрещені тощо). Запитайте дітей, а потім обговоріть це з ними: - Як ви думаєте, чи Катруся вчинила правильно? - Якщо так, то чому? - Якщо ні, то чому? - Як би ви вчинили в такій ситуації? - Давайте дізнаємося, що сталося далі. Тато зателефонував до «Державної служби з надзвичайних ситуацій» (ДСНС) за номером «101» і до «Швидкої допомоги» за номером «103». Рятівники з ДСНС, отримавши повідомлення, швидко дісталися до місця, де стався нещасний випадок. Вони витягли Максима з Артемом на безпечну територію, де вже на поранених хлопців чекали медичні працівники (лікарі) «Швидкої допомоги».	

	Завдяки тому що рятівники з ДСНС приїхали дуже швидко, життя Максима та Артема було врятовано. Хлопці багато часу провели в лікарні, пережили кілька операцій та проходили тривале лікування. Запитайте дітей, а потім обговоріть це з ними: - Як ви вважаєте, чи потрібно підтримувати друзів у такій ситуації? - Якщо так, то чому? Якщо ні, то чому? - Якщо так, то як саме? - Чи будемо приходити та провідувати друзів до лікарні? Чи будемо про них піклуватися? Наприклад, чи будемо приносити їм смаколики? Якщо діти відповідають « Ні, ми не будемо з ними гратися», намагайтеся дітей залучити до толерантного ставлення до постраждалих дітей, наводьте приклади піклування, ігор, аргументи щодо рівного ставлення та створення дружнього середовища для таких дітей.	
9.	Моделювання ситуації. Наслідки Зараз Максим з Артемом вже повернулися з лікарні, але вони все ще не в доброму стані та на них чекає тривалий період одужання. Зараз вони дуже засмучені. Вони розуміють, що не можуть грати у футбол з іншими хлопчиками. Вони хотіли б ніколи не ходити в небезпечні місця, хотіли б ніколи не торкатися того боєприпаса та повернути час назад, щоб все виправити, але скажіть, друзі, чи таке можливо зробити? Запитайте дітей, наприклад: - Як ви думаєте, чому хлопчики засмучені? - Чи буде життя хлопців, які постраждали, таким, як було раніше? - З якими труднощами вони можуть зіткнутися зараз та в майбутньому? - Що вони повинні були зробити, щоб цього не сталося? - Поговоріть з дітьми про те, як би вони могли залучити Максима та Артема до своїх ігор? - В які ігри вони могли б пограти з Максимом та Артемом? - Як би вони могли проводити час разом з іншими дітьми та не нудьгувати? Обговоріть з дітьми, що дуже важливо підтримувати дітей, які зазнали травмування від вибухонебезпечних предметів, адже це звичайні діти, і вони також потребують уваги, піклування та звичайного спілкування на рівні з іншими дітьми.	
10.	Обговорення ситуації. Складання продовження історії зі щасливим закінченням Запропонуйте дітям: А тепер уявімо, що ми чарівники, і маємо здібність повертати час назад. Що треба було б виправити в цій історії, щоб вона мала щасливий кінець? Опрацюйте знову цю історію з того моменту, коли друзі побачили офіційний попереджувальний знак, але зробили все правильно, відповідно до правил безпечної поведінки та порад дорослих, яким довіряють.	

	Запитайте дітей, наприклад: - Що потрібно було зробити, щоб такої події не сталося? - Чи можна ходити до місць, які позначено офіційними попереджувальними знаками? - Чи можна торкатися вибухонебезпечних предметів? - Чи можна гратися там, де базувалися військові? - Якщо діти вважають, що можна, то попросіть навести їх аргументи – чому, на їхню думку, це можливо та правильно? - Якщо діти вважають, що ні, не можна, також запитайте, попросіть їх аргументувати свою відповідь.	
11.	Підведення підсумків. Висновки	
	Давайте пригадаємо, чого ми навчилися з історії про друзів Катруся, Максима та Артема? Запропонуйте дітям пригадати, чого навчила їх ця історія: 1. Не відвідувати небезпечні території. Попросіть дітей назвати небезпечні території (місця, де велися бойові дії, перебували військові, знаходяться/знаходилися військові споруди, покинута військова техніка або зламана цивільна техніка, необроблені поля, зарості з високою травою, узбіччя доріг, офіційні та неофіційні попереджувальні знаки тощо). Не торкатися предметів, якщо, на думку дітей, вони можуть приховувати у собі небезпеку або бути вибухонебезпечними. Запитайте дітей: - Як ви вважаєте, чому не можна торкатися вибухонебезпечних предметів? (тому що вони дуже нестабільні, вони можуть вибухнути будь-якої миті, можуть нанести ушкодження та поранення у разі взаємодії з ними). 2. Сповідати дорослих – вчителів, батьків, близьких, представників влади, представників поліції або будь-яких інших дорослих, яким діти довіряють, які можуть допомогти, у разі якщо дитина побачила вибухонебезпечний предмет, або коли дитина стала свідком нещасного випадку від вибухонебезпечного предмета (міни, боєприпаса, що не вибухнув). Обговоріть з дітьми: чому важливо дотримуватися правил безпечної поведінки. Запитайте, чим та як можуть допомогти дорослі в таких ситуаціях?	
12.	Ознайомлення з виглядом вибухонебезпечних предметів	
	Давайте поговоримо з вами про те, як можна розпізнати деякі вибухонебезпечні предмети, щоб ви не постраждали, як Максим та Артем. Ось такий вигляд можуть мати вибухонебезпечні предмети. Попри те що вони мають різну форму, розмір, їх дуже важко помітити в довкіллі, тому що вони мають забарвлення, яке маскує їх у навколишньому середовищі – наприклад, коричневе, сіре, зелене. Усі вибухонебезпечні предмети дуже небезпечні, незалежно від форми та розміру, і можуть травмувати або поранити, спричинити ушкодження одній людині або більше.	

13.	Ознаки небезпечних територій	
	Такими на вигляд можуть бути небезпечні території. Але ще багато небезпечних територій не позначено як офіційними, так і неофіційними знаками, й необхідно звертати увагу на інші ознаки, що можуть дати зрозуміти, що ця територія може бути небезпечною. Такими ознаками небезпечних територій можуть бути: покинута військова техніка, наявність боєприпасів, розбита цивільна техніка, траншеї, окопи, блокпости тощо.	
14.	Позначення небезпечних територій. Офіційні та неофіційні попереджувальні знаки	
	Так можуть бути позначені (промарковані) території/райони, які забруднено вибухонебезпечними предметами. Офіційні попереджувальні знаки можуть бути трикутної та чотирикутної форми, червоного кольору, містити зображення черепа з кістками, як на прапорі у піратів. Запитайте дітей: - Який вигляд мають офіційні попереджувальні знаки? Скажіть, що такі знаки можуть встановлювати рятувальники та військові.	
	Неофіційні попереджувальні знаки можуть бути виготовлені з будь-яких матеріалів: написи на табличках фарбою, купи гілля, каміння. Такі знаки встановлюють звичайні люди, щоб попередити інших про небезпеку. Ніколи не можна заходити за ці знаки!!! Треба сповіщати дорослих, яким довіряєте, якщо ви побачили таке маркування, а також не можна самостійно нічого позначати! Це небезпечно для вашого життя та здоров'я та ваших друзів та близьких. Пам'ятаємо, що говорила мама Катрусі? (Запитання ставимо згідно з контекстом, якщо у групі є діти, у яких немає батьків, інструктору/-ці рекомендовано дотримуватися іншого сценарію, – старша сестра, тітка, хрещена)	
15.	Узагальнення та закріплення пройденого матеріалу. Рефлексія	
	Запитайте дітей: - Що ви дізналися з цього заняття? - Назвіть номери телефонів, за якими треба викликати ДСНС та «Швидку допомогу». - Що ви будете робити, якщо побачите незнайомий предмет (на вашу думку, вибухонебезпечний)? - Що ви будете робити, якщо побачите поранену людину на замінованій території? - За якими ознаками можна розпізнати небезпечну територію? Повторіть ключові повідомлення та правила безпечної поведінки: - Не чіпай! (не можна чіпати вибухонебезпечні предмети, ще раз нагадати чому). - Не підходь! (не підходити до небезпечних предметів, а також не заходити на небезпечні ділянки). - Знати екстрений номер «101!» (діти мають знати номери екстрених служб, але пам'ятати, що завжди, насамперед, треба повідомляти дорослим).	

16.	Додатковий матеріал. Лабіринт. Мультфільми	
	На завершення заняття, задля закріплення знань щодо вибухонебезпечних предметів, небезпечних територій та їхніх ознак, а також формування позитивної атмосфери та командної роботи, запропонуйте дітям провести друзів безпечним шляхом до школи, використовуючи гру «Лабіринт». Пропозиції: Можна організувати вікторину, де діти будуть об'єднані в групи і кожна група зможе отримати бал за правильну відповідь. Зробити малюнки за темою пройденого матеріалу. Використовувати ігри-розмальовки та додаток доповненої реальності «Небезпечний квест» (завантажити книжку-розмальовку можна на сайті у форматі PDF: https://stopmina.dk/). Додаток доповненої реальності за посиланнями : - Android: https://play.google.com/store/apps/details?id=com.drcukraine.dq&gl=UA - iOS: https://apps.apple.com/app/%D0%BD%D0%B5%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BA%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82/id1604802545?platform=ipad або за QR-кодами на першій сторінці обкладинки книжки-розмальовки. Використовувати ресурси для цифрового навчання освітнього сайту https://stopmina.dk/. Також можна запропонувати пройти онлайн-курс з ІНПМ для дітей початкової школи, а саме вікової категорії 6-11 років. Дитина отримує сертифікат, його можна завантажити на сайті, після успішного проходження курсу. Як додаткові матеріали для проведення занять з ІНПМ, можна використовувати відео для обговорення сюжету та формування та закріплення знань, щодо правил безпечної поведінки (також відео можна знати на головній сторінці сайту).	
17.	Закріплення матеріалу за допомогою відео	
18.	Узагальнення матеріалу. Висновки	